

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: **una pesseta.**
Fora d'Espanya: **dues pessetes.**

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim altres erbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Bros.a.—Llibreria d'Alomar i Fontdevila, Brossa

Recapte

El Papa novell i es Cant Gregorià

L'Osservatore Ramano de 24 de setembre conta una audiència pontificia des dia abans, que interessa d'aprop a tots ets amics de sa Música Sagrada i des Cant Gregorià. Diu això L'Osservatore: «Aquest demati Sa Santetat s' es dignat rebre en audiència privada ses diputacions de s'Associació Italiana de Sta. Cicilia i de s'Escola Superior Pontificia de Música Sagrada a Roma, acompanyant-les-hi i presentant-los es Cardenal Protector, l'Eminentíssim Gaietà Bisleti. El Sant Pare amb extraordinaria benevolencia i afabilitat admeté a que li besassen es peu i sa mà cada un des que formaven aquelles comissions.—El Papa amb paraules de paternal bondat se congratulà de tots i cada un des treballs fins aquí per sa restauració des Cant Gregorià i de sa Música Sagrada i des fruit vertaderament consolador que'n cuien per tot arreu. Declarà que come Papa havia de sostenir, com e-hu havia fet essent arquebisbe de Bolonia, es principis que posà es seu antecessor Pio X, de santa memoria, dins s'admirable Motu proprio de 22 de novembre de 1912, i per lo mateix vol que los espliquin bil-lo bil-lo i que los practiquin amb aquella forma i aquells medis que es meteix Motu proprio espinzella. Se congratulà Sa Santetat des bé ja obtingut particularment a Roma i manifestà sa Seua resolta voluntat de que tot això no sols se mantenga, sino de s'extenga encara més per tal de que Roma sia un exemple eficaç per totes ses altres Esglesies del mon. Digué Sa Santetat que xalava molt de veure a la fi establenent erigida s'Escola Superior de Música Sagrada a Roma, tal com mana es Motu proprio; puis no essent dable una rònega restauració des cant i de sa música d'esglesia sensa mestres formats així com pertoca, s'era mester fundar una Escola propia p' ets esglesíastics i que sa meteixa Esglesia proveesca, com s'ès fet sempre, a s'educació d'ets seus mestres. I afegí Sa Santetat que aqueixa Escola Superior, que declarà Pontificia es seu august Antecessor i li conferí es dret de donar diplomes i títols públics i autoritats, li tenia guanyat es seu cor de Pare i de Pontific i que la sostendria i la faria anar avant tot quant poria, confiant com el Papa Pio X en sa Providencia que sens dupte hi aidarà a l'uf.—Sa Santetat llavò demanà claricies de s'estat de s'Associació i de s'Escola i de sa Música Sagrada a ses Basíliques i esglesies de Roma, i regalà a cada un des presents una medalla d'or, sa gran medalla des darrer any de Pio X, en premi de tot quant han fet fins aquí, i els encoratjà ferm a seguir sa seua tan profitosa tasca per la major gloria de Deu, decor del culte diví i honor de la Santa Seu. A-les-hores s'agenoiaren tots an es peus del Papa, i reberen d'Ell sa Bendició Apostòlica, que sa Santetat va extendre també a ses Associacions de Santa Cicilia d'Alemania i d'Espanya i a sa que just ara organisen an ets Estats Units d'Amèrica».

¿Que heu sentit siular? tots voltros que preniu tant de cap de dent això des Cant Gregorià dins ses esglesies, i que sempre tirau de camella en tot lo que sia adonar-vos a lo que el Papa ha manat i re-de-manat per esporgar i fer

cristiana sa música d'esglesia! Ja hu veis si el Papa novell e-hi du s'idea ben forta i es cap ben calent en tota aquesta cosa, que voltros creis que no té cap importancia, allà on el Papa n'hi dona tanta, perque en té tanta com el Papa n'hi dona, i una mica més si m'apurau. ¿No som catòlics? Idò demostrem-mos-hi seguint sa veu del Papa, que es sa veu de Deu. Ja hu sabeu, come catòlics que sou, que sa veu del Papa ès sa veu de Deu; lo que hi ha, que amb ses obres devegades no hu demostra gaire. I no hu oblideu que son ses obres que desempenyen es Mestre.

El Papa Benet XV

Tot d'una que l'elegiren, es periòdics francesos se cuidaren prou bé de dir que seria favorable a França perque era deixeble des gran Cardenal Rampolla, que passà sempre com amic de França i que per això Austria li posà tilles quant es Cardenals anaven a elegir-lo per ocupar la Seu Apostòlica que acabava de deixar buida es gran Papa Lleó XIII.

Sensa sebre de quants de punts se calava Sa Eminencia es Cardenal Della Chiesa, acabat d'elegir Papa, sabiem massa que, una volta elegit, seria Papa, seria Pare, Mestre, Doctor i Pastor Suprem, no just per França, sino per totes ses nacions de la terra. Lluny de molestar-mos que es francesos tenguessen el Papa novell per amic i favorable a França, n'estiguérem ben contents perque sempre convé que una nació estiga ben impressionada del Papa.

De lo que tenguérem por que, si es francesos estaven contents de Benet XV perque el consideraven amic de França, ets alemanys i austriacs no n'estiguessen fellons, considerant-lo contrari d'ells. Gracies a Deu, sembla que no hi hagut res d'això, sino que tant a Alemanya com a Austria s'elecció de Benet XV ès estada molt ben rebuda, i tot son elogis i alabances que'n fan, beneint s'ho en que comensà es nou Pontificat. Beníssim!

Per fer-vos-ho tocar amb ses mans, vos girarem en bon català de Mallorca un article d'un periòdic alemany, des més alemanys que hi haja, que diu així:

«Seria massa dejorn per anar a dir quines seràn ses orientacions i es caràcter des nou Pontificat. Sien quines sien ses simpaties i preferencies que un haja demostrades come prevere, come Prelat, come Bisbe i come Cardenal, si llavò un passa a esser Papa, veu ses coses d'una altra manera prou diferent i cobra conciencia plena de sa responsabilitat que contreu davant Deu i davant ets homos, i a lo que atén part-damunt tot ès an es bé altísim i suprem de sa Relligió.

«Fet avinent tot això, porem col·letgir que el Papa novell Benet XV continuarà s'obra des seus antecessors, introduint-hi aquelles variacions que demanin ses circumstancies de temps, coses i homos, que avui encara no's poren preveure. Ses qualitats d'esperit i de cor del Papa novell, sa seua elevada intel·ligencia, sa seua exquisida preparació científica i d'experiencia, tot es seu proceir fins avui, tot es seu maneig immillorable en sos negocis esglesíastics que ha duits entre mans fins ara, mos fan concebre ses millors esperances an es moments actuals que tantes de questions envitricolladíssimes d'orde polític i relligiós han de

preocupar a les totes es qui ocupa sa Càtedra de St. Pere. El Papa novell coneix fil per randa totes aquelles formes indispensables per haver-les amb sos Governos. Ben armat de fondos coneixements en totes ses ciencies esglesíastiques, ha poguts aplegar aqueis coneixements amb una formidable preparació política, alcansada dins s'escola del Papa Lleó XIII i des Cardenal Rampolla, que li serà d'una utilitat fora mida, no per imitar i repetir cap sistema que no corresponga a ses circumstancies actuals, sino per orientar-se i fogir de mil perills que de tots vents amenassen a tota hora sa política del Vaticà. Ets arys que ha passats en sa cura d'ànimes i en sa direcció d'una de ses diòcesis més difícils d'Italia, sens dupte li serviràn de molt an el Papa novell per poder dur endavant, amb mà forta i segura i amb aquella justa moderació que ses circumstancies des temps demanaràn, s'obra de reforma empresa amb tanta d'energia i constancia per part de Pio X. Si es Sagrat Col·legi Cardenalici en sa elecció des Cardenal Della Chiesa se va proposar conseguir per Papa i per cap que tot lo mon catòlic un homo experimentat en s'art de sa política i an es mateix temps que domín ses ciencies esglesíastiques i sa practica de ses mateixes, ja no poria fer una elecció més avenguda i que omplís millor es seu objecte. Desde es punt de vista relligiós el Papa Benet XV continuarà sensa vèl s'obra des dos derrers Papes Lleó XIII i Pio X; i desde es pnt de vista polític està cridat a esser el Papa de sa pau: sa pau a totes ses nacions; sa pau que té per objecte enrobustir es bé que està part-damunt tot, sensa diferencia de partits ni de direccions; sa pau entre es ciutadans d'una mateixa comarca i entre es de diferents comarques; sa pau de que han de porer estar segurs tots aquells que de bona fe se desteixinen per sa causa des bé».

Bé mos va i mos convé a caramull que, mentres a França estàn contents ferm de que el Papa novell sia es qui ès, a Alemanya en tenguen un concepte tan alt i tant ventatjós. Es una gracia grossa de tot que Deu fa a la Esglesia Catòlica Romana, Mare nostra estimadíssima.

«Escoltau-ho an això, republicanetxos!

Es sa proclama que es President d'ets Estats Units, dirigi dins es setembre a totes aquelles Repúbliques que componen sa gran Confederació Nort-americana, a on digué tot això: «Suposat de que ses grans nacions han preses ses armes unes contra ses altres i sa guerra sacrifica milenars d'homos que sa diplomacia d'ets homos no ha poguts salvar, a l' hora d'ara, com sempre, es nostro dever ès cercar s'ajuda de Deu Totpoderós, humiliant-mos davant ell i confessant-li sa nostra debilitat. Es poble nort-american desitja de tot cor que sa pau se restablesca amb oracions, consells i tota classe de medis.

«Per tot això, jo, Woodrow Wilson, President d'ets Estats Units de Nort Amèrica, senyal es diumenge 4 d'octubre, come dia de pregaries, a fi de que totes ses persones que preguin Deu, s'apleguin dins ses esglesies, a demanar es restabliment de sa pau.

«Suplicam a Deu que mos perdoni es nostros pecats, sa nostra ignorancia de sa seua voluntat, es nostros errors, i que mos condueca p'es camí de s'obediencia cap a sa sabiduria, i

mos fassa venir pensaments i consells que purifiquin i perfeccionin ses nostres ànimes: Firmat Woodrow Wilson.»

¿Que heu sentit siular, grans republicanetxos d'Espanya? ¿Quina casta de caporal deu esser aqueix Wilson, que se'n va encara a parlar de Deu, de pecats, d'oracions i de demanar perdó a Deu? ¿Qué li farieu voltros republicanetxos d'Espanya, a un caporal vostro que vos sortís amb aquestes? ¿Tal volta no'l treurieu de caporal? Idò bé an ets Estats Units de Nort-Amèrica el tenen per President de tota aquella confederació de Repúbliques, que campen tan polent! i en camvi voltros republicanetxos, inemics de Deu i de tota relligió, no'poreu alsar xella dins Espanya, de cada dia estau més dividits i sou més pocs i amb manco esperansa ni probabilitat d'entrar! ¡An això vos ha duits sa vostra impiedat, sa vostra falta de relligió!

¿Trobau que vos va bé així? Idò ¡endavant ses atxes, missatges d'En Barrufet! Fa sis o set anys que arribàreu a esser un perill per s'orde públic i per sa Monarquia dins Espanya. Avui no sou més que un element de pura dissolució, sensa gens de virtut per fer res positiu. ¿No ès ver que ses cabrelles estàn ben lluny des sol? Idò encara estau més lluny voltros de porer entrar a comandar Espanya! ¡Sa República Espanyola! ¡quina rondaia! Ell com més va, més espenyat e-hu teniu! Estau-ne segurs: no entrareu mai, en no esser a l'infern, si no vos convertiu d'hora. Amèn que vos convertiguen Amèn!

Sacerdots catòlics a la guerra

Des que comensà sa guerra, es sacerdots catòlics presten es seus servicis sagrats an es camps de batalla, administrant es sacraments a uns i cuidant i curant es ferits dins ses ambulancies de sa Creu-Rotja.

A França amb sa separació que se feu de s'Estat i l'Esglesia, quedaren suprimits es capellans de Retgiment i tot es servici esglesíastic dins s'exèrcit francès de mar i terra. Pero, com se va moure sa guerra actual, se produí un moviment relligiós tan fort dins França, que es Govern no gosà oposar-s'hi, comensant per tornar arrera s'expulsió decretada contra una partida de convents de monges, consagrada an es servici de malalts. Com tants de milenars de capellans per sa seua edat hagueren de prendre ses armes per lo quant sa llei no los exceptuava, tota sa nació reclamà que d'aqueis capellans n'hi hagués de destinats a administrar es Sagraments an es qui hu demanassen, i s'Estat no s'hi oposà; i així p'es vot popular cada retgiment té es seus capellans, que diuen missa, es diumeneges, an es soldats que en volen oír, que son sa immensa majoria; i no sols oeixen missa, sino que's confesen i combreguen amb gran fervor, perque a França encara, a pesar de tot lo que hi ha hagut, s'immensa majoria de sa gent es catòlica an es fondo. Ademès des sacerdots seculars, hi ha dins s'exèrcit francès milenars de frares, que moltíssims hi son anats voluntaris per demostrar sa seua amor a la Patria. Idò bé, de tots aqueis sacerdots n'hi ha un sens fi de destinats an es servici espiritual de s'exèrcit, i altres an es servici i cura de malalts i ferits, i altres son sargents i oficials o soldats rasos, i tots se porten com uns héroes, perque hu fan per conciencia, per Deu.

Com dins es Presupost no hi ha congnació p'és Capellans de Retgiment, es catòlics francesos han feta una subscripció, que ha produït tot quant se necessita per aquest vent i un raig més.

A Inglaterra es servici religiós de s'exercit està molt ben montat p'és soldats catòlics i p'és protestants, fent de Cap un Capellà que és General d'Estat Major. P'és soldats catòlics hi ha 30 capellans de 1.ª Classe que tenen es grau de Goronell, 13 capellans de 2.ª Classe, que son Tinents Coronells, 6 capellans de 3.ª Classe, que son Comandants, i 68 capellans de 4.ª Classe, que son Capitans.

A Rússia hi ha es servici religiós dins s'exercit, pero oficialment només n'hi ha p'és cismàtics (separats de s'Obediencia del Papa), que son s'immensa majoria des russos; ara p'és soldats catòlics no hi ha servici religiós catòlic oficial, si bé hi poren anar sacerdots catòlics a administrar es sacraments i a assistir an es ferits que los demanin.

A Bèlgica no hi havia tampoc servici religiós militar oficial, pero n'hi havia de voluntari, per que molts de capellans anaven amb s'exercit per prestar es seu servici sagrat an es qui hu demanaven.

A Alemanya hi ha servici religiós militar p'és catòlics i p'és protestants. Es capellans catòlics son considerats come personal militar superior, i amb sos retgiments a on hi ha catòlics va un capellà catòlic a cavall i amb un uniform especial que sa llei senyala. A cada ciutat a on hi ha guarnició o cos d'exercit, hi ha una esglesia per anar a missa es soldats catòlics, feta aposta i sostenguda de s'Estat per aquest objecte; i a Berlín hi ha un Bisbe, que és, com es de Sion a Espanya, es cap de tots es Capellans de Retgiment de l'Imperi.

A Austria hi ha lo mateix: servici religiós militar oficial i un Bisbe que n'és es Cap dins tot l'Imperi. Aquest Bisbe té sa categoria de General. — En temps de pau s'exercit austriac consta de 138 Ministres des Culte Catòlic, deu de cismàtics, 8 de protestants i dos de mahometans per atendre an es soldats que hi ha de totes aqueixes creencies.

Moviment religiós a França

Ja hu hem ensatat un parei de vegades d'aqueix moviment religiós que s'és pronunciat a França des que hi esclatà sa guerra.

França, com se va veure sa guerra damunt, romangué com aborronada; allò semblava la fi del mon. Va comprendre sa nació sa magnitud des perill que li amenassava i que era cosa de fer-ho de tot per salvar-se. Aquella commoció apocalíptica obrà es miracle d'unir tots es francesos. Tots ablidaren ses seues divisions de partits, ideals i creencies, i només pensaren en salvar França, això és, ells mateixos. Es des partits més extrems, desde es socialistes més exaltats fins an es catòlics militants més fervents, se sentiren germans i s'abbrassaren; ses esglesies s'ompliren de gent que's volia confessar i combregar, que volia fer oració amb tota l'anima a Deu per que salvàs la França. Es milenars de capellans i frares que acudiren an es corters a prendre ses armes, foren rebuts amb rams i paumes, i molts que feia anys ferm que no s'eren confessats ni havien combregat, se confessaren i combregaren amb gran favor. I quina frissor que duien de confessar-se! Se donà fins es cas d'emvestir qualche soldat un sacerdot p'és carrer que se'n anava a incorporar-se a s'exercit, i no se poria aturar, i aquell soldat confessar-se caminant caminant; es capellà, fent també sa seua via, camina qui camina, li donava s'absolució sensa aturar-se. Dins es trens que se'n duien soldats a sa frontera, allà on s'esperava que ets alemanys havien d'investir, ses confessions no pararen. Es capellans se posaven a un recó o an es cap des co-

rredor que es wagons moderns fan, i allà vengà a confessar gent.

Fou tan forta s'investida des sentiment religiós que esbroncà per tot, que ses Autoritats franceses no cregueren prudent oposar-s'hi, i espontaniament s'improvisà a casi tots es retgiments un servici religiós com e-hi havia antigament a França. Així és que es diumenges i festes les diuen missa an es soldats, i fins es dies feners, s'enten, an es qui no estan en sa línia de foc. I no sols oeixen missa, sino que se confessen i combreguen, i es capellans les fan sermons, i les acompanyen an es foc, i son des qui se demostren més valents, i son molts que hi han deixada sa pell, morint gloriosament per la Patria. I això d'oír missa es soldats i confessar-se i combregar i fer-los sermons és una cosa que s'és organitzada per que soldats i oficials e-hu han demanat; i es Majors no han tengut pit per dir que no, i es Govern e-hu tolera i no s'hi oposa gens. Seria estat un desbarat massa gros fer-hi cap mica d'oposició. Sa questió és que aqueixa revenguda des sentiment religiós ha animats molt es francesos, i els ha omplits de coratge per defensar la Patria.

I se dona es cas de que es Generals i Majors més coneguts per ses seues idees impies i que gracies an això eren pujats molt de grau i eren es profèrits per tot arreu, son romasos come arreconats i eclipsats; i aquells Majors que per amor de ses seues idees catòliques batien per ses foranes i les havien postergats de sa manera més indigna, ara es Generalíssim Jofre, que entre parèntesis es del Rosselló i per lo mateix català, i sembla que és una persona digníssima, n'ha trets a rollo una bona partida d'aqueix Majors i els ha donat es mando de ses forses. Després d'En Jofre, es dos generals que se són distingits més són En Pau i En Castelnaud (En Pau també es de la Catalunya francesa, de la Cerdanya); idò En Pau i En Castelnaud son uns catòlics fervorosos, que combreguen sovint. Ademés d'aqueix dos n'hi ha molts d'altres de Majors que sa masoneria els havia fets arreconar de religiósos que eren, i En Jofre els ha donat mando i se'n son desfets com tots uns homos, cubrint-se de gloria per sa seua valentia i clara intel·ligencia.

De manera que es catòlics a França i especialment es clero secular i regular, capellans i frares, han donat un altíssim exemple de gran patriotisme, per que a pesar de tot lo que les havien fet es governtants, ells no hu han mirat ni han volgut venjar-se, sino que han fet costat an es Govern de sa manera més resolta contra s'inimic comú, oblidant tots ets agravis feresíssims de que son objecte dins França, fa tants d'anys per part de sa Masoneria que hi ha tant de temps que hi fa trucs i baldufes.

De manera que si hem de judicar per lo que surt defora, França amb motiu d'aquesta guerra ha donat un gran tomb a favor de sa religió, demostrant-se aqueixa dominant milions d'intel·ligencies i milions de cors.

I hu feim constar amb viva satisfacció de sa nostra ànima per que se veja una volta més que cap passió mos domina ni mos ha dominats mai contra França, i que sabem veure així mateix ses coses bones que hi ha a França, i que no mos sab gens de greu que hi sien, sino que n'estam contentíssims.

¿Quina consistencia tindrà aqueix moviment religiós de França?

Això és lo que ocorre preguntar. Aqueix moviment religiós que s'és demostrat tan viu i tan potent dins França des que hi esclatà sa guerra, ¿seguirà endavant? se consolidarà? tindrà conseqüencies en sa política? crearà un nou estat de coses? obrirà una nova era dins sa política francesa, de més justicia, dignitat i racionalitat que no hi ha hagudes desde fa una trentena d'anys? Noltros voldriem porer contes-

tar segons es nostro cor desitja; voldriem porer contestar que sí; pero no hu veim clar. Fa molt mal de dir lo que succeirà! Sols Deu e-hu sab. Lo que mos fa més por es sa masoneria, que fa tants d'anys que hi comanda. I no mos ne fiam gota de sa masoneria per que és sa mà de Satanàs. Pero sa masoneria bè poria esser, segons com prendran ses coses, que passàs per lloc estret i que li tocàs es perdre i romandre desmarrada i amb ses mans damunt es cap. ¡Amèn que això succeesca! Amèn! ¿E-hu consideram probable? E-hu veim molt difícil per que no assetsuaixi se desarrela i s'esfondra una situació política d'una nació, quant fa tants d'anys que hi domina.

Per de prompte es missatges d'En Barrufet més rematats sembla que ja comensen a alsar la veu contra sa reacció des sentiment religiós, contra frares, capellans i militars, que acusen de voler crear una nova situació política dins França, passant es laïcisme barrufetenc a ses mines des sofre, que és lo que's mereix i qualche cosa més.

Es nostro bon confrare de Figueres La Veu de l'Empurdà dia 10 d'aquest mes se'n fa eco d'aqueixa por que tenen ara ets anti-clericals francesos més exaltats. Així és que diu: «ara se'ls sent murmurar amb sonris irònic:— Si, sí, s'està preparant una reacció clerical, dient-nos habilment que França s'ha salvat pels capellans i pels soldats».

Ja hi ha periòdics anti-clericals que han alsat es crit contra tal reacció; l'ha alsat també dins Espanya Mestre Biel de la Mel alies Alomar, com veurem més avall.

Sobre tot, ja hu veurem an-e que parará això d'aqueixa gran revivaia des sentiment religiós dins França! que du ara tanta de forsa, gracies a Deu.

El Rei Sabi

(Segueix)

I heu de pensar i creure i creure i pensar que un dia, com En Juanet se'n va esser anat a cassar, sa mare, feinetjant dins es rebost, nota a un recó ben enfonyat una porteta, tancada amb una tortuga.

Ja hu crec que li vengueren ganes d'obrir aquella porta. L'obri, i mai diríeu que hi va haver allà dins.

Idò, si hu voleu sebre, heu de dir un negret, fermat amb una cadena.

Bé hu poreu creure que aquella dona se retgirà tot d'una; pero a uell dianxa de negret feia un cap ben viu, i li enflocà aquesta:

—No't retgirs tant, dona! tampoc no hi ha tant de motiu! Aqueix arròs brut de llebre que vos compareix cada dia, tan dolent el trobau?

—Ni gens! diu sa viuda. ¡Si el trobam com un sucre! ¡Jo no havia tastat res tan saborós mai!

—Idò a mi el m'heu d'agrair! diu es negret. Som jo que el vos faig compareixer!

—¿Aquesta m'és vera? diu sa viuda. ¿I no m'enganes?

—¡Que he d'enganar, dona! diu es negret. Sobre tot, si tu me volies creure, sabs que hi poriem estar de bé tots dos! ¡No hi hauria dos cossos an el mon que estiguessen tan bé com noltros dos!

—¡Veiam, diu sa viuda, explique't una mica més! per que no t'acab de de mompendre!

—S'explicar és, diu ell, que tu encara ets jove i jo també; i si tu me volies per casar, tot mos aniria en popa, per que tot quant voldriem, tendriem. Ara me veus encadenat d'aqueixa manera; pero es dia que tu me volguesses i mos casàssem, aqueixa cadena romandria espolturada, i només seria un negret p'ets altres; per tu seria un bell jove, senyor de tot quant sa vista destría de dalt aqueixes casetes.

Com aquella dona sentí aquell ros-

sinyol, vos assegur que badà uns uis com uns salers, i que aquell capet seu comensà a cloquetjar-li de casta forta, i es cor se posà a dir-li amb unes ponyides ben fortes:

—¡Digués que sí, dona! ¡digués que sí! ¿Tan beneita seràs que'l deixaràs fogir an aqueix estornell, anque sia negre? ¡No'l morretgis, beneita!

A la fi ella diu:

—Bono! jo, abans de donar-te és sí, n'he de parlar amb so meu fii, per que no tenc altra cosa, i no estaria bé donar aqueixa passa sensa haver-n'hi parlat ni motat.

—Justament es teu fii és es qui manco hu pot sebre! diu es negret. Si ell e-hu sab, tot mos ho esborrossonarà! Així és que, per casar-mos, primer l'hem de llevar des vent a ell!

—¡Això sí que no hu consentiré mai del mon! diu sa viuda. ¡Pobre al·lotet, tan bon al·lot com és, que només fa mal an es pa, haver-lo de llevar des vent? ¡En via neguna pot esser!

—No res! diu es negret. E-hu podem arretglar d'una altra manera! Tu faràs com que estar malalta. Te colgues; i, quant ell arribarà, tu juns bons gemecs i unes bones revinglades dins es lilit! Ell te demanarà:—Ma mare, ¿què és això que teniu?—I tu li dius:—Fii meu, no hi ha cura ni remei per mi, si no me vas a dur una ampolleta d'aigo de sa Font de Xorrigo i es tel de ses costelles d'una lleona que allet. Ell se'n hi anirà tot d'una a dur-t'ho, i llavò ja mos podem casar!

—Vol dir això bastarà? diu sa viuda.

—Com jo t'ho dic, diu es negret, pots estar ben descansada de que és així.

Quant aquella viuda sentí tals comendacions, sa casera li entrà amb una foria mai vista, i la safalcà a sa mesquina, i digué:

—¡Idò ara mateix me'n vaig a colgar!

Se'n entra dins sa cambra, se despuia, se colga; i, quant En Juanet s'entrega de sa cassada, hora baixa de tot, que digué:—¡Ave Maria Puríssima!—sa mare li respòn de dins es lilit:

—¡Ai fii meu dols i estimat! ¡de bon toc arribes! ¡No sé què m'ha agafat! ¡Ai Bon Jesuset! ¡María Santíssimeta! ¡Ai aquesta boca des cor! ¡ai aqueix tel de ses costelles! ¡Està fet de mi, fii meu, si a l'acte no te'n vas a dur-me una ampolleta d'aigo de sa font de Xorrigo i es tel de ses costelles d'una lleona que allet! ¡Si no hi vas i no m'ho dus, estic llesta! batré es peus! acabaré ets alens!... ¡Ai que si no fas via, no hi seràs a temps! ¡Creu-me que no hi seràs a temps!

I mentres deia això ¡revinglada d'assí i revinglada d'allà! que pareixia que havia d'esclafir.

Com En Juanet veu aquell desverí, afina una ampolleta dalt una represa i un acorador de matar porcs dins un senaio amb segó; m'agafa s'ampolleta i s'acorador, se despedeix de sa mare i de d'allà ¡cap a sa font de Xorrigo! i ¡cap a cercar una lleona que alletat!

Camina caminaràs i cap enllà te faràs, sensa camí ni carrera.

Com se'n va tèmer, va fer fosca negra, i no hi veia a donar una passa.

Topa un uiastrèll, s'hi enfila, s'hi ajoca, s'adorm amb so cansament que duia, i lo endemà dematí a trenc d'auba se desxondeix, i ja és partit de d'allà cap an es sol, camina caminaràs.

¿Que me'n direu? Ell caminà tot lo sant dia, sensa trobar una ànima.

Com va esser es sol post, que ja comensava a fer fosca negra, destría lluny ben lluny un llumeneret blau.

—¡Un llumeneret blau! digué ell. ¡Ja hi arribarem si a Deu plau!

I ja li ha copat cap an aquell llumeneret blau.

¿Que me'n direu? Ell com e-hi va esser devora, fonc un casal grandios amb set torres enrevoltant.

S'acosta a sa portassa, que ja estava tancada, i toc! toc!

—¿Qui és? diu una veu de rossinyol.

I zas! s'obri una graseta que sa portassa tenia, i En Juanet e-hi afina dues cares com d'àngels, dues fadrinetes de setze a desset anys amb un llumet d'encruies, que una el duia, posant-li sa maneta adavant per que es vent no los ho apagàs.

—Qui és? diu En Juanet. ¡Un criat vostro!

—¿I què cercau, germanet, an aqueixes hores? diuen aquelles dues fadrinetes.

—Posada per aquesta santa nit! diu En Juanet. ¡Es que tenc ma mare desesperada de mal a sa boca des cor, i me digué que sols se pot curar amb una ampolleta d'aigo de sa font de Xorrigo i un tel de ses costelles d'una lleona que allet! Vaig partir anit passada cap a dur-li aqueixes dues coses, i encara no les he pogudes trobar.

Quant aquelles fadrinetes sentiren allò, com tenien un bon cor de tot, se'n compatiren tant d'aquell jovenet desconeugut, que li digueren:

—Espera un poc, jo jovenet! i anirem a contar-ho a mon pare, a veure ell que hi diu!

Tanquen sa graseta, i ¡correns totes dues cap a son pare!

Son pare era el Rei Sabi, un rei que es seus contraris li havien trets ets uis, i l'havien tancat dins aquell casal amb aquelles dues fies seues que el cuidaven; i allà tenien de tot lo que s'ès mester per viure; només era que no poria sortir d'allà dins, perque ¿què havia de fer sense veure-hi i just amb aquelles dues fies seues?

Com el Rei Sabi sentí es manifest d'aquelles dues fies seues de que hi havia davant sa portassa un jovenet així i així, tot d'una diu:

—Anau a l'acte a obrir-li, i menau-lo'm a sa meua presència!

I aquelles dues fadrinetes ja foren partides cap a sa portassa; obrin es portelló, En Juanet entra, tornen tancar ben tancat, i menen En Juanet davant el Rei Sabi; i le hi ferem avinent abans:

—Mira bé amb-e qui parles! Mon pare no és un qualsevol; és el Rei Sabi.

En Juanet com se va veure davant aquell Rei, li fa s'escomesa i sa cortesia que pertocava; el Rei el fa seure davora ell, i li diu:

—Conte'm, jo jovenet! tot lo que't passa!

En Juanet aquí li conta tota sa vida, de que s'era fet cassador i havia topat an aquelles casetes blanques i li havia succeït lo de sa greixonera d'arròs brut de llebre, i que hi havia menada sa mare i s'estaven an aquelles casetes blanques ells dos tot solets, i que s'altre vespre, com se retirà, havia trobat a sa mare d'aquella manera, i era parit a l'acte a cercar-li s'ampolleta d'aigo de sa Font de Xorrigo i es tel de ses costelles d'una lleona que alletàs, i que no sabia cap a on prendre per trobar aquelles dues coses.

El Rei Sabi el s'escolà ben arreu, sensa perdre-li una paraula; i, com En Juanet hagué acabat, el Rei Sabi li digué:

—Mira, no'm vé gens de nou tot això que'm dins, i per ara no te convé que jo m'esplic pus; ja vendrà dia, si Deu ho vol, que t'ho poré destapar tot. Ara lo que convindrà, passar el Rosari, i llavò sopam, i llavò mos m'anirem a colgar, que és segur que no't vendrà gens malament, tan cansat com deus venir. I demà dematí ja te diré quin camí has de prendre i de quins remeis t'has de valer per aglapir aqueixes dues coses que cerques.

—¿Si que ha pensat bè Vossa Reial Majestat! diu En Juanet. I per part meua mos porem senyar en voler.

—Hala idò! diu el Rei. Senyem-mos! Per lo Senyal...

Passaren el Rosari i s'enfilai de *Parre-nostros* corresponent, soparen, i se'n anaren tots a colgar, cadascú dins es seu llit.

Com va esser dins sa seua cambra, En Juanet se feia creus de tot allò d'aquell grandió casal i d'aquell Rei que no hi veia i d'aquelles dues fadrinetes, que valien uis per mirar perque si una era garrida i galanxona, s'altra e-hu era més; era mal de dir quina se'n duia sa ventatge.

Amb això En Juanet se colga i s'adorm, i fins lo endemà dematí, que sentí que li tocaven a sa porta.

S'aixeca a veure qui era, i fonc el Rei Sabi, que li va dir:

—Per trobar sa Font de Xorrigo haurás de caminar set dies, sempre cap a sol-ixent. A peu no hi arribarás. Te'n menarás es meu cavall, que t'hi durá sensa perdre cap passa. En esser-hi, es cavall s'agenoiarà, i tu de dalt ell, acalant-te, umpls s'ampolleta d'aigo de sa font; i quant es cavall se sia aixecat, te compareixerà una lleona que té es jas allà davora i que alleta, segura de que tu hi vas a prendre-li es lleonets, i s'abardará a tu; pero tu jalerta a retgirar-te gens! Jo te donaré una espasa, que es qui hi pega, no pert mail! Le hi claves a sa lleona a sa pitera, li obris sa caixa des còs, li treus es tel de ses costelles, i te'n vens cap aquí més que depressa; i llavò ja te diré lo has de fer per arribar a lo que tu desitges.

Aquí el Rei Sabi li treu s'espasa i le hi entrega, li diu on és es cavall, En Juanet va a treure'l, li posa sa sella, se despedeix del Rei Sabi i de ses dues fies seues, pega bot dalt es cavall, i ja és partit de d'allà camina caminarás cap a sol-ixent.

Dissapte qui vé, si Deu ho vol i som vius, veurem lo que li succeï.

JORDI DES RECÓ

Bescait

Mestre Biel de la Mel en campanya de dojs.

No'n sab sortir aqueix homonet; ja no posa casi mai má a ploma que no sia per ofendre Deu, l'Església, sa raó o es sentit comú.

Idò s'altre dissapte es paperango anti-clericaling vergonyant de Sóller, *El Pueblo*, entaferrà an es seus lectors un article de Mestre Bialingo, que no sabem d'on el degué copiar; du per títol *La dignidad de la victoria*, i resulta una verdadera indignitat de Mestre Biel de la Mel, com anam a veure.

1

Per que és que li deim «Mestre Biel de la Mel»

Com sabem que n'hi ha que hu demanen, ara hu volem explicar per que li deim *Mestre Biel de la Mel*. No és cap mal-nom que noltros li hàgem tret; el s'ha tret ell mateix. Quant era pollastrellot, que feia ses primeres armes damunt *La Roqueta*, se firmava ell mateix *Biel de la Mel*. Si ell mateix s'ho deia, bellament le hi porem dir noltros, sensa fer-li cap injuria. En quant a lo de *Mestre* tampoc le hi hem tret noltros; le hi varen treure ets *esquerrans* de Catalunya (*esquerrans* havien d'esser!), quant ell va haver feta devers es maig de 1904 aquella cèlebre conferència a l'*Ateneu de Barcelona* a on proclamà es seu ateïsme blasfem, que desfressà amb so nom de *futurisme*, dient que hi havia que seguir Satanàs contra Deu, fent la guerra a Deu, perque això era tot es progrés i tota sa civilitació humana: seguir Satanàs i combatre Deu! Llavò va esser que un d'ets escriptors catalans més penjats i afisconadors, s'acostà a Mestre Biel per donar-li s'enhonorabona de sa conferència, i le-hi donà etzibant-li un *¡re-canyeta!* tot dret i

ben fort davant tota sa rollada, perque va creure que allò era es millor comentari pràctic d'aquella conferència, posant en ridícul sa conferència i es conferenciant. E-hu sabem d'un que hi era, que mos ho contà.

Idò bé, com es catalanistes *esquerrans* de Barcelona veren que N'Alomar tenia sa llengo tan destravada per dir barbaritats contra Deu, comensaren a fer-li ses ontes per que escrigués a l'uf en so sentit d'aquella conferència tan infernal, creguts de que allò era es seu Mesies i que seria capaç de capgirar-los el mon i la bolla. L'homo començà a donar-los gust enviant-los articles a balquena, que casi tots feien flamada contra Deu i l'Església Catòlica, i aquells grans caps-closos, tarabanes i pocs-cervells, sa primeria de s'octubre de 1908, el feren anar a Barcelona i an el *Mundial Palace* li donaren un gran sopar, proclamant-lo *Mestre* de tots ells, Mestre de dois i barbaritats contra Deu i l'Església, com se suposa. I de llavò comensaren a dir-li *el Mestre*.

Sa veritat és que tal *Mestratge* no durá gaire, perque aviat tocaren amb ses mans aquells esquerranexos que N'Alomar no és més que un *escriptor*, i que no serveix més que per *escriure*, no per *obrar*, no per conduir la gent a res pràctic. Així és que aviat li hagueren tapat es cap; es diari a on posava un article cada dia, *El Poble Català*, anà tan malament que es propietaris arribaren a dir a N'Alomar que poria seguir *escriuint*, pero que no contàs de cobrar pus de lo que escriviés, perque no hi havia ni un centim p'es seus articles. I N'Alomar aquí posà forqueta, ja no escrivié pus dalt *El Poble Català*, i se'n anà a altres periòdics que li volguessen pagar ets articles, perque lo que's diu ell no va d'escrivir de franc; se'n faria trons des *futurisme* i des *satanisme* si no'n poria treure raca ni estella. Amb tot això és partit que tenia entre es catalanistes, l'ha perdut casi de tot; per molt si li queden un parei de dotzenes de *devots*.

¿E-hu veis ara per que és que li deim *Mestre Biel de la Mel*? Lo de *Mestre* le hi varen treure ets *esquerrans* de Barcelona; lo de *Biel de la Mel* s'ho va treure ell mateix.

2

¡Es vostro mentider!

¡No hu sou agontador, Mestre Bialingo, amb aqueixes coses vostres! ¿Vol dir perque ets espanyols de la dreta, sa gent de sentiments religiosos, generalment se demostren poc favorables an ets *aliats*, per això ja son «abominables»? I si sa gent relligiosa és «abominable» per això, ¿que sereu vos que sempre anau a ajuda a tots es contraris de Deu, de l'Església, d'Espanya, de s'orde i de sa pau pública? ¿I d'on vos heu tret això que deis de que «sa llei» «va expulsar», va engegar «de França» «es Catolicisme»? ¡Es vostro mentider! Mai per mai sa llei ha fet res d'això! Va esser es *jacobinisme*, va esser sa masoneria, varen esser es missatges d'En Barufet que amb lo de sa *Separació de l'Església i de s'Estat* se figuraven matar es catolicisme dins França; pero es tir los surtí per sa culassa, perque sa Relligió i l'Església, en lloc de mancar-hi, e-hi cobraren més forsa, e-hi reviscolaren fins a tal extrem, que es mateixos caporals masònics regoneixen ara, quant parlen en confiança, que tal *Separació*, va esser una atrocitat, i que, si ara s'havia de fer, no se faria, perque ha resultat més beneficios a sa Relligió i a l'Església que no a ells. De manera que això que deis jo Mestre Biel de la Mel! de que «sa llei» «expulsà de França es catolicisme» és una de tantes mentides vostres que, come bon sogueu d'En Voltaire i come *Llocifer de per riure* entaferrau per emblanquinar i entabanar es beneits i biduins que encara vos escol-

ten. ¡No, Mestre Biel! Allò de «sa separació» no va esser cap «lleí», sino un atentat contra «sa llei», contra sa sana raó, contra sa justícia, contra es sentit comú. ¿Ai «expulsar es catolicisme de França»? ¿O no hi ha més que «expulsar» una cosa que duen encarnada sa majoria des francesos dins es moll d'ets ossos? S'ès vist amb aquesta guerra lo que és; se demostra dins tot França amb una eloquència i amb una evidència que a vos mateix vos aborrona, com e-hu demostrau amb aqueix articletxo que vos rebatem!

¡No, Mestre Biel! no sabeu que vos matgencau allà on deis que «es catolicisme» és un «vençut»? ¿I qui és que l'ha «vençut»? ¿A on és que l'han «vençut» negú? allà on ha cobrada molta de més forsa que no hi tenia, tant que vos mateix estau tot retgirat de que aqueixa forta reacció relligiosa que hi vibra, no tenga conseqüències polítiques que vos no voldrieu per res del mon!

3

Sa betzerria de Mestre Biel.

¿Vos pensau que Mestre Biel respecta s'exemple sublim de patriotisme que es catòlics francesos i sobre tot es capellans i es frares estàn donant a tot lo mon, defensant s'honor de Franca an es camps de batalla, exposant-hi sa vida i tot quant tenen, sensa anar a recordar tants i tants d'agravis com han rebuds en tants d'anys de persecució que han patida? ¿Vos creis que Mestre Biel respecta gens aqueixa actitud sublim des catòlics francesos i sobre tot des capellans, frares i monges de França? ¡Bona casta de respectar res d'això! Lo que fa Mestre Biel és cridar an es francesos que estiguen alerta a tal moviment relligiós! que no sia cosa que deixin de fer la guerra a sa Relligió i a l'Església! que no sia cosa que fassen ses paus amb l'Església perque l'Església se porta tan bè amb França, perque es Clero i ses Ordes Relligioses de França se porten amb tan d'heroïsme defensant França! que no hu provin d'abandonar «ses lleis des laïcisme»! I fins els amenassa an es francesos, si proven de reular gens de sa guerra feresta que fins ara sa masoneria hi ha feta contra sa Relligió i l'Església,—els amenassa Mestre Biel dient que «no serien dignes de sa victoria»; que s'exercit anti-clerical, masònic i liberal de pan-fonteta de tot lo mon, que ara va ajuda an es francesos, «diria amb molt de disgust que no valia la pena d'haver-los defensats de llengo an es francesos, i que aqueixa guerra resultaria «una miserable disputa de territoris i no una batalla de valors immaterials». Sí, los ho diu ben clar Mestre Biel an es francesos, que, si aqueixa guerra ha de donar per resultat que es catòlics, això és, sa Relligió i l'Església no han d'esser perseguits, si aquesta guerra ha de donar per resultat que s'abandonin «ses lleis des laïcisme», sa campanya *laica* contra l'Església;—no «mereixen» obtenir «sa victoria»; i si l'obtenien fent ses paus amb l'Església, tal victoria no passaria d'«una corona oferida a s'homicidi sistemàtic o una ganancia de miserables pugilistes» (baraiadissos); i no «serien dignes (es francesos) de representar un moment històric», i sols «representarien s'interès poruc i ruc d'una patria» («el interés menguado de una patria»). De manera que ja hu saben es francesos: seràn tot això si no donen gust a Mestre Biel de la Mel, si després de sa guerra no agraeixen an es catòlics, an es capellans i frares i monges es sacrificis de diners i de sanc que han fets per defensar França; si no'ls agraeixen tot lo que fan per França, tornant-los perseguir i botxinetar de sa manera més seuatge; ets anti-clericals de tot lo mon se donarán per enganats i burlats i los sabrà greu esser-se interessats per França; i les donarán an es

francesos per miserables, per indignes de sa victòria, per coronadors d'homicidis sistemàtics, per porucs, per ruecs, per...mereixedors de que los escupin a sa cara.

Amb tot això se demostra Mestre Biel lo que és, un missatge d'En Barrefet, rematat de tot; demostra s'odi reconcentrat que tè a sa Relligió i a l'Església i a Deu. A ell lo que li interessa és sa guerra a sa Relligió, a l'Església, a Deu! Es dia que a França no se fassa aqueixa guerra, ja haurà acabat es seu entusiasme furiós per França. Es dia que França se reconcilli amb l'Església, es dia que França fassa ses paus amb sa Relligió, aquell dia Mestre Biel s'alsarà contra França, per lo que hem dit que no és més que un missatge de Satanàs, un dimoni en carn humana fent flamada contra Deu, contra sa Relligió, contra l'Església, contra tot lo que fassa gens d'olor de cap d'aquestes coses.

Fins aquí, com veis, s'article de Mestre Biel resulta senzillament seuvatge i sanguinari. Mestre Biel come bon lliberal de l'engàn no vol que es catòlics de França gaudesquen de llibertat de consciència, vol per sa Relligió i per l'Església tot lo contrari de sa llibertat, vol opressió, tirania, persecució, la forca, es botxí i es mataires.

Així son tots es lliberals de tipo-Alomar: tota sa llibertat del mon p'és mal; per tot lo que fassa olor de Deu o d'Església, igarro, tirania, opressió! ¡Quina farsanteria!

4

Es caire rid cul de s'articletxo.

Sí, després de lo seuvatge i sanguinari vé lo ridícul de sa *composta o caramull* de Mestre Biel.

No li basta a Mestre Biel es paper de *Llocifer*...sevillà, i s'alsa a *profeta*, fals, com se suposa, perque é qui l'ha fet profeta, en tot cas, més que En Banyeta-Verda? que sab tant de profetisar com sa coa de s'ase. Idò sí, Mestre Biel se posa a profetisar lo que succeirà amb aqueixa guerra; i mos fa a sebre que un altre profeta anglès, per l'estil d'ell, ha profetisat que, «en acabar-se aqueixa guerra, s'acabaràn totes». ¡De manera que ja no n'hi haurà pus de guerra! ¡Ah trossos de beneits de Mestre Biel i d'aqueix anglès! que no saben que mentres hi haja homos en aquest mon, e-hi haurà guerres, perque hi haurà pecats i concupiscències i ambicions, que son ses causes permanents de guerra que existeixen des que Adam i Eva mos feren sa gran porcada d'empassar-se sa fruita de s' *abre de sa ciencia des bé i des mal*, de lo qual duim tots sa post an es torn, i Mestre Biel es de davant.

Llavò profetisa Mestre Biel que ets aliats (francesos, inglesos, russos) guanyarán sa guerra i ets alemanys perdrán, com se suposa.—I ¿com e-hu sap Mestre Biel que sa guerra acabarà així? Còme sebre-hu no hu sab, perque això no hi ha negú que hu sàpiga més que Deu i aquell an-e qui Deu e-hu reveli; i no creim que le hi haja revelat a Mestre Biel. Al manco no'n fa cara s'estornell de rebre revelacions de Deu; fos de Satanàs, ja serien figures d'altre sostre.

¡I com e-hu diu Mestre Biel qui guanyarà sa guerra, si ell no hu sab? Ah! aquí està sa seua homonia, que diu ses coses sense sebre-les. Si només hagués de dir lo que sab, poria dir poques coses, perque si el treis de sa literatura, que es lo unic que ell coneix, vos assegura que n'hi ha poquetes de coses dins aquella closca seua! com se veu p'és forollons de doís i barbaridats que continuament etziba dins es seus articles.

I no sols profetisa Mestre Biel que ets aliats guanyarán i an ets alemanys les tocarà es perdre, sino com romanerà França, Inglaterra, Bèlgica, Alemanya, Austria i Rússia després de sa

guerra! ¡Heu de mirar si pretén sebre molt aqueix *Llocifer de per riure!*

—«Alsacia i Lorena han de tornar a França».—¡Ja és de raó! Això no pot fallar! E-hu profetisa Mestre Biel i prou.

«Ses nacions esclaves subjectes a Alemanya i Austria (Polonia, Croacia, Bohemia, etc.) les lliberará Rússia».—¡Sí homo Biel, Rússia lliberará, així com ella hu ha fet fins aquí, totes aquelles nacions! Per això aqueixes nacions esclaves, que coneixen Rússia una mica més que Mestre Biel, surten a camí an es russos...llibertadors, armades de cap a peus per rebre-los amb rams i paumes... de tirs i canonades, perque s'estimen més s'esclavitut d'Alemanya i d'Austria que no sa llibertat de Rússia.

Acaba s'articletxo Mestre Biel profetisant lo que serà des socialisme després de sa guerra, que «creixerá una cosa de no dir, com mai se serà vist», i a la fi en vendrà una altra de guerra, sa guerra «contra es burguesos».

Pero ¿no ha profetisat Mestre Biel amb aquell anglès, tan cap-verjo com ell, que, en acabar sa guerra actual, ja no n'hi haurà pus de guerres? De manera que ell mateix se fa mentider! ¡Endavant ses atxes! I lo salat d'aqueixa altra guerra «contra es burguesos», serà que anirà cuantra Mestre Biel, perque si hi ha un burgües en còs i ànima an el mon, és Mestre Biel de la Mel. Idò que;pos sa còrpora a bon lloc Mestre Biel p'és dia que esclatará aqueixa altra guerra! si no hi vol esser demés.

Perque ja se sab; Mestre Biel a llengua és s'homo més valent del mon. Ara en haver-hi de posar sa pell, no va de pop. Basta recordar lo que li succeeix amb sos trons, que en sentir-ne cap, ja se posa a tremolar; i si es trons se repeteixen gaire i son un poc forts, fins i tot se senya i invoca Deu i Maria Santíssima! com li succeí una vegada anant-se'n a Manacor amb altres amics, i a Petra s'hagueren d'aturar per amor d'una barrumbada de trons i llamps que els aglapi an aquell endret. Mos ho contà un qui hi era i que va veure aquella escena tan salada de Mestre Biel de la Mel, enrevoltat d'ets amics, tremolant com una fuia de poll, senyant-se i cridant:—*Bon Jesús meu! Maria Santíssima!* cada vegada que esclatava es tro i es llamp. I un des circumstants que li deia:—*¡Uep, Biel!* ¡Això no hu diuen ets homos com tu! això és, es qui bravetgen d'ateus.

¡Ja hu val amb aquest Mestre Biel de la Mel esser-se alsat *profeta!* ¡Ja feia riure tothom còme *Llocifer*...sevillà! ¡Veïes que ha de succeir ara fent de *profeta*... de l'engàn! ¡Sobre tot canyella, que fa bon brou!

Noticies de sa guerra

¿Que farem amb la Seu de Reims? Dia 17 arribà notícia també de que es francesos se tornen servir des campanars d'aqueixa Seu per observar es moviments de s'exèrcit alemany, i que ets alemanys han enviat a dir a Reims que, si no muden de proceir, tornaràn bombetjar la Seu per que no serveia per fer mal a s'exèrcit alemany. ¡Que el Bon Jesús l'ampar a la Seu de Reims de tots es seus contraris!

Bruges en poder d'ets alemanys.—Dia 17 es diaris diuen que sa magnífica ciutat belga de *Bruges* era caiguda en poder d'ets alemanys.

Batalla dins la Polonia russa. Dia 17 diuen es diaris que entre Langorad i Varsovia ets alemanys havien derrotats es russos, fent-los 4.000 presoners.

Coranta vapors alemanys. Aquells coranta vapors alemanys que hi havia capturats dins es port d'Anvers, i que deien que es belgues, abans d'abandonar la ciutat, les havien tirats

a fons, ara resulta que tots fora un se poràn salvar i adobar amb un tres i no res.

Es submari alemany N. 49, s'altra setmana, tirà a fons es creuer anglès *Hawake* de 7.500 tonellades, fet l'any 1899, això an el *mar del Nort*, i després investí s' altre creuer anglès *Theseus*, pero no va fer tec. De *Hawake* se salvaren 50 persones de sa tripulació, i ets altres la mar los s' engolí.—¡Que Deu nostro Senyor haja acullides an el cel totes aquelles ànimes, com ses de tots ets altres que moren an aqueixa guerra, siguen de sa nació que siguen! Amèn!

Digau-la, ma fia, que creguedora sia! Aquesta setmana passada un periodie anglès va escampar que ets alemanys preparaven sa retirada de lo que tenen dins França i de dins Bèlgica. Preparen sa retirada i prenen Lille, Anvers, Gand, Bruges i Ostend? ¡Vaja quina manera més especial de preparar una retirada, avensant com un cavall an es còs!

Quatre creuers alemanys que no fan gaire passes en lloc. Sembla que per la mar gran de l'Oceà naveguen quatre creuers alemanys que guanyen de molt an ets inglesos a fer via, i se dediquen a tirar a fons totes ses naus ingleses que aglapeixen; i si els e guien es creuers inglesos que los persegueixen (una vintena son que los cerquen per tot), ets alemanys fugen i ets inglesos només los veuen partir, i no les poren fer res. I ara es diaris inglesos se queixen fort ferm perque Inglaterra no té creuers que fassen tanta de via com aqueix alemanys.

¿En voleu més de Na Lluca? Es diari més important d'Inglaterra *The Times* diu que molt abans de comensar sa guerra una partida d'alemanys se'n anaren a comprar casi totes ses terres entorn des recinte fortificat d'Anvers i hi feren una partida de fàbriques amb uns fonaments forts de tot i damunt això unes parets ben primes. I ¿que me'n direu? Ell com ara hi anà s'exèrcit alemany a sitià la ciutat, tomaren aquelles parets que figuraven fàbriques i se serviren d'aquells fonaments tan forts per empassar-hi ses grans bateries i a l'acte ja hi pogueren fer foc. Ara figureu si s'ès mester aixecar-se damunt per haver-los a comes an ets alemanys, i encara no basta!

Es capellans de retgiment dins s'exèrcit alemany Ampliant ses noves que'n donam més amunt, hem d'afegir que tals capellans tenen a ses seues ordes un cotxo que tuen a l'alt i totes ses coses necessaries per dir missa. Abans d'entrar en foc, es soldats catòlics de cada retgimegt fan un acte de contrició i es Capellà los dona s'absolució com si se trobaven a ses portes de la mort. Si es Capellà vol anar a sa linea de foc, li donen d' escolta vuit soldats. Es Majors ja no fan cap exortació an es soldats en conjunt, sino que son es Capellans de Retgiment que fan tals exortacions.

Ostend en poder d'ets alemanys. Dia 18 arribà notícia de que ets alemanys dia 15 entraren a Ostend sense que negú los paràs clot. Diuen que el Rei de Bèlgica ha descomparegut, i no saben per on ha pres.

Cap a Verdun. Dia 18 dein es diaris que ets alemanys se'n diuen cap a Verdun s'artilleria grossa que los serví per bombetjar Anvers, aquella artilleria tan formidable que no hi ha hagut cap fort que l'haja poguda resistir. Veurem si Verdun la resistirà; és es fort més gros que tenen es francesos.

Es Govern alemany no admet soldats sacerdots dins ses tropes del Imperi. A França hi ha incorporats a s'exèrcit mils de sacerdots i relligiosos d'aquells mateixos que foren víctimes de sa iniqua llei d'expulsió. A Alemanya no ha preses les armes ni un sacerdot catò-

lic, ni un pastor protestant; el Govern, quant acceptàs sos aferiments patriòtics i els admeté, no ha volgut que prestin en files altres serveis que de son ministeri, còme prova de respecte.

Bombetjada de Dumquerque i Calais. Dia 19 arribà notícia que es dia abans es dirigibles alemanys bombetjaren aqueixes dues ciutats franceses, que son ports de mar, es més aprop d'Inglaterra. Dalt Dumquerque tiraren coranta bombes i feriren cent persones entre morts i nafrats, i feren molt de maig an ets edificis. Dalt Calais tiraren també moltes de bombes fent moltes de víctimes. La gent d'aqueixes ciutats fugen cap a Holanda i Inglaterra.

Cap a Dumquerque. També diuen es diaris dia 19 que s'exèrcit alemany de Gand i Ostend li estrenyia cap a a sitià Dumquerque, que volen prendre a totes passades per acostar-se a Inglaterra tant com puguen.

Varsòvia. Es sa capital de la Polonia russa. Dia 19 arribà notícia que ets alemanys i ets austriacs ja hi aren davant, i que es generals russos e-hu volien abandonar, i el Czarno hu volgué p'és mal efecte que això faria. Dins la Prusia oriental no hi ha cap rus, en no esser presoner. Dins Austria també n'hi ha ben pocs. Devers Varsovia ets alemanys derrotaren es russos s'altra setmana.

Lo des cinc mallorquins que deien que ets alemanys havien fusellats a Liège.—*El Correo Español* la setmana passada publicà una carta que li han enviada de Burdeus sobre aqueix bons de mallorquins. Es qui l'escriu, diu que ell era a Liège; i es dia que ell se'n anà, dos de dits mallorquins li coparen cap e Ginebra (Suïssa); altres dos son a Gand ben vius, gracies a Deu i llamentant que es seus paisans les donin per morts, i s'altre es a Grenoble. Per la seua banda el Sr. Dato, President des Consei de Ministres d'Espanya, ha dit an es periodistes un dia d'aqueix que un des mallorquins que deien fusellats a Liège, ha telegrafiat an es Govern espanyol que és viu i que s'embarca a Port-Said cap Espanya.

Sobre tot, ¡ja hu veurem, si Deu ho vol i Maria, an-e que s'arribarà a resoldre això des cinc mallorquins que deien fusellats a Liège!

Secció local

Gracies a Deu tenim saó per llarc. E-hi ha bandes a Manacor que lo que hi ha plugut en vuit dies hauria bastat, compartit, per tot un any.

Demà ets *exploradors* o *guaites* oiràn missa en incorporació a l'esglesia de St. Vicens Ferrer, i llavò faràn una eixida p'és camí de Ciutat a on se poràn assaciar d'estirar-se es galindons.

Sa festa de la Puresa a s'esglesia de Fartarix anà molt bé ditenge, fora una cosa: que es sermó va esser en foraster, i aquella pobre gent fartarixola no varen entendre casi res. ¡Quina llàstima!

Demà a la Sagrada Familia, comunió general de costum i es vespre es devotíssim exercici de ses capelletes.

A tots es qui se figuraven haver esbaltida LA AURORA amb certa gamena que li preparen no fa gaire, los feim a sebre que LA AURORA segueix tan xalesta, sana, ardida i amb més coratge i amb més forsa que mai.

Uep!

Dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria, donarem s'encals que pertoca a Mestre Biel de la Mel *alies* Alomar p'és seu articletxo blasfem *El Mesianismo en la guerra*, i llavò li posarem en solfa un parel de bajanades de ses moltes que enflocà dins un altre articletxo *El alma britànica*.

També pegarem una pentinada a s'*Obrereto Balear* per una partida de barbaridats que enflocà dissapte, i avui no hem tengut espai per pentinar-les-hi.